

70
denkt
Jerus
er ook
over

80 verhalen van
Jos Houweling

KENNIS MAKEN

Interviewer: 'De titel is "Zo denkt Jezus er ook over".
Denken jij en Jezus in dezelfde richting?'

JH: 'Ik vertel liever over het geraamte, de structuur.
In ieder verhaal gebeuren er wonderen.'

Interviewer: 'Zei je wonderen? Op iedere pagina vallen er doden.'

JH: 'Ja, klopt 1,3 doden per pagina. Boeken over mensen die overlijden, verkopen.'

Interviewer: 'Ga verder.'

JH: 'Wij leven in een wereld, waarin moord en doodslag een plicht lijkt. Iedere televisie-avond is een etalage van narigheid. Moorden in het nieuws en daarna de filmdoden. Acteurs die spelen dat ze dood gaan. In mijn boek wordt de dood afgewisseld met onlogische logica en begrijpelijk absurdisme. Terug naar de televisie. Er zijn dagen dat er op de televisie zoveel doden vallen dat je, je afvraagt of er nog doden bij kunnen.'

Interviewer: 'Wat voor boek is het?'

JH: 'Flash fiction, plakjes ham die denken dat ze een varken zijn. Boze sprookjes die van tak naar tak springen. Verhalen die met elastiek aan elkaar zitten.'

Interviewer: 'Is er een standpunt, een bedoeling, betekenis?'

JH: 'Nee, Achter alles een bedoeling willen, maakt dom. Het is zinloos. Er is klein nut, de verhalen zijn kort. En het helpt je, je voor te bereiden, want iedereen die dit leest, gaat dood.'

Interviewer: 'Er zijn stemmen van een kop koffie, van Jezus en de televisie?'

JH: 'Jezus speelt een briljante rol in ons collectieve zelfbedrog. Zonder zelfbedrog waren wij al eerder uitgestorven. Het nut van televisie is duidelijk. Voor velen is de televisie hun enige vriend. Hij antwoordt op vragen, die niet gesteld zijn. Het televisietoestel is een bovennatuurlijk wezen. Je zou kunnen zeggen, dat de televisie en Jezus familie van elkaar zijn.'

Interviewer: 'Laatste woorden?'

JH: 'Ik wil de mensen en de dieren die in mijn boek zijn overleden bedanken.'

Aanbevelingen *

1. Er wordt geen tijd verspild aan de opbouw van karakters van personen die niet bestaan. Nul valse schijn, geen zware emotie, maar een smaakvol braaksel. Kop koffie: 'Noem je dit een aanbeveling?'
2. Ik was vis aan het eten. Dit boek lezen is niet te combineren met het eten van vis. Ik ontdekte dat wij leven in een speeltuin van geweld. Je eet vis, zit in een achtbaan en beseft dat het leven beperkt houdbaar is. Je beseft dat een goede afloop niet bestaat. Mocht er iets goed aflopen, dan is het tijdelijk. Ontroerend, aangrijpend, bedroevend, herkenbaar, verbluffend en om te huilen zo treurig.
3. De verhalen zijn kort. Prima, want ik heb geen tijd voor lange spanningsbogen die ik onderweg kwijt raak. Het galoppeert. Kraakhelder, immoreel en maatschappijkritisch.
4. Iedereen weet dat er in één vinger meer fantasie zit dan in een andere vinger. Dit boek is de juiste vinger.'
5. Narigheden doorspekt met opbeurende gedachten. Gruwelikheden met een suikerrandje.
6. Dit boek helpt mensen die weinig beleven. Een kasteelroman zonder kasteel. Ik wil ontregeld worden en dat is gelukt.
7. Een roman is wandelen in de 19e eeuw, dit is vliegen. Een mix van stommititeiten, onzin, plagiaten, absurdisme, surrealisme en een theelepeltje Jezus
8. Het kwaad in de etalage. Geen boek voor onzekere mensen met kwaaltjes, maar wel iets voor jou.

* Uitgever: 'Om tijd te winnen zijn deze aanbevelingen door de auteur zelf geschreven.'

14. IK BEN NIET NAAR DE HEMEL GEKOMEN OM CAROLA NAAKT TE ZIEN

Carola: 'Alleenstaand met reuma en eenzaam. Toevallig denk ik de laatste tijd aan mijn schoolliefde Peter. Peter woont nu op een eigen boerderij, in New Zeeland en waar woon ik? Als verrassing voor Peter heb ik geld geleend en een vliegticket gekocht. De vliegreis gaat zeventien uur duren, dat wordt voor mijn reuma een beproeving.'

Later.

Carola: 'In het vliegtuig zat ik naast leuke mensen. We kregen eten. De man een lap vlees dat op twee borden lag en zij gehaktballetjes. Om af te vallen at ik nootjes.' Na het lange zitten in de krappe stoel was Carola zo stijf geworden dat ze niet uit de stoel kon komen. Een stewardess heeft met warme handdoeken de stijfheid weg gewreven. Na een autoreis van een dag was de boerderij van Peter kleiner dan op de foto's en gesloten. Op de deur een briefje: "Hoi Carola, ik ben weggegaan. Reis me niet achterna en mail of bel niet!"

Peter: 'Ze is heel lelijk verouderd, dus wegwezen.'

Carola: 'Ik vroeg aan de burens of zij Peter hadden gezien. Zij dachten misschien, maar mochten niets zeggen.'

Kop koffie: 'Wat een tegenwind.'

Tijdens de terugvlucht, werd Carola opnieuw stijf. Haar stijfheid sloeg over op de passagiers rond haar, op de stewardessen en de piloten. De piloten vochten als leeuwen tegen de stijfheid. Uiteindelijk kon de jongste piloot de gashendel en de remflappen bedienen.

Carola: 'Niet alleen stijf, stijf, ik moest vreselijk hijgen, hijg, pijn in mijn borst en toen verscheen Jezus.' Hij zei: "Je hebt de bittere beker die jouw leven was leeggedronken".'

Later.

Piloot: 'Namens de maatschappij betreur ik het overlijden van onze passagier mevrouw Carola. Onze gedachten gaan uit naar zij die achterblijven: haar vrienden en speciaal Peter.'

Gedachten van de piloot: 'Wat was die Carola lelijk.'

Jezus: 'Kan een gehaktballetje lelijker zijn dan een lap vlees?'

Overleden heilige: 'Om op water te bezuinigen douchen we in de hemel in groepjes. Ik met Carola. Ik ben niet naar de hemel gekomen om Carola naakt te zien. Eventueel wil ik Jezus betalen om Carola niet te hoeven zien. Dat moet toch kunnen?'

23.
IS JEZUS OOK BATMAN?

Gilda: 'Vroeger voelde ik me als een Wonder Woman en thans maakt zelfs het weerbericht me onzeker. Mijn vingers gingen naast de toetsen tikken. De vork prikte naast. Uitval in mijn linkerarm. Na een epileptische aanval ben ik weggeleden in een coma. Ik dacht dat ik een leven vóór mij had, dat was een rekenfout.'

Kop koffie: 'Heeft niets met rekenen te maken.'

Jezus in de gedaante van een bloemenvaas: 'Ik neem de schuld op mijn schouders. Schuld beetpakken is mijn job. Om het leed te verzachten zullen er 10 jaar bloemen naast je bed staan.'

Gilda: 'Jezus is kracht. Dank U.'

Bloemenman 'De rekeningen werden op tijd betaald.

Er moet een organisatie achter zitten. Wekelijks bracht ik bloemen naar haar kamertje. Helaas was er niemand om de vergane bloemen op te ruimen. Naar een paar jaar kon er geen bloem meer bij en ook de gang stond vol.

Niemand wist of achter de bloemen nog een vrouw lag.'

Moeder van Gilda: 'Ik ging op bezoek, maar ze zei niets terug.'

Gedachten van Gilda: 'Ik ben veilig in Jezus's armen.

Jezus zorgt voor mooie dromen vol met geurige vissen.

Één lieve vis is brutaal. Hij wil me steeds aanraken en die geef ik een paar stompen op zijn neus. Een minpuntje, het stinkt hier en het is koud. Misschien kan Batman een kachelje brengen? Dank U.'

Bloemenman: 'Gisteren zag ik Batman langs vliegen met een kachel op zijn rug.* Het ging langzaam, alsof de innerlijke motor op was.'

Gedachten van Gilda: 'Dit is het bewijs dat Jezus voor mij zorgt.'

Dag later.

Omdat Batman zich ziek voelde heeft hij de verdorde bloemen en Gilda in de kachel opgestookt. Dankzij de warmte is Batman weer de oude Batman. Met frisse energie! Meer energie volgt.

*Kop koffie: 'Batman is geboren in 1939 en kan niet vliegen. Superman wel en Iron Man zelfs door de geluidsbarrière.'

42.
HELGA

Helga: 'Van mij? Afscheid van mij? Overleden? Potver ... In wat voor hel zit ik? Bullshit en smeerlapperij. Net nog was ik een vrouw, een aantrekkelijke vrouw en deed ik boodschappen. Wat een smakeloos gedoe.'

Winkelwagentje: 'Tijdens het boodschappen doen ben je overleden.'

Helga: 'Waarom? Moment, ... was bezig, met spinazie, uien en zalm. De blikjes zalm stonden hoog. Ik heb een trapje gehaald om erbij te kunnen. Ik moest mijn arm langer maken. Het ging net niet, net wel en niet. Ik raakte het onderste blikje aan, het blikje viel en daarna viel ik. Toen ik op de grond lag vielen er blikjes zalm op mij. Tientallen, nee, honderden blikjes. Zo'n duizend blikken kwamen op mij af. Mijn ribben braken als rietjes. Gestenigd met blikjes.'

Winkelwagentje: 'Ja, de blikjes stonden ongewoon hoog.'

Blikje zalm: 'Wij staan hoog uit eerbied en aanbidding.

Wij staan hoog om dichterbij Jezus te zijn.'

Winkelwagentje: 'Wat wil een blikje zalm van Jezus?'

Blikje zalm: 'Een wonder. Jezus is toch een bevrijdende macht? Een God die blinden een bril gaf? Kan Jezus ons niet uit het blikje halen en opnieuw laten zwemmen?'

Jezus: 'Ik kan veel: worst veranderen in kaas, fietspaden aanleggen, doelpunten maken, noem maar op. Doch een ingeblikte zalm uit het blik halen en opnieuw laten zwemmen gaat te ver.'

Blikje zalm: 'Waarom? Omdat ik een roze zalm ben? Omdat roze de kleur van de homo's is? Is uw kerk er niet voor de homo's?'

Jezus: 'Ho, ho, het heeft een logische oorzaak. In een blikje zit niet een hele zalm, doch een lullig stukje middellijf. Zalm zonder kop of staart.'

Blikje zalm: 'Ik ben zwaar teleurgesteld. Een wonder laat zich niet tegenhouden door onbenullige details.'

Winkelwagentje: 'Ik heb 12 blikjes opgedraaid en de inhoud naast elkaar gelegd en ja, sprekend een zalm. De zalm ging huilen van blijdschap. Het zwemmen is niet gelukt.'

FUNCTIONELE DODEN IN SURVIVAL MODE

Over de verhalen van Jos Houweling

De schrijver van deze verhalen spreekt zich uit door anderen aan het woord te laten. Een vorm van hogere politiek in dienst van de kunst. Hij toont zich daarmee niet alleen een origineel schrijver maar ook - en misschien wel vooral - een origineel luisteraar. Het resultaat is verrassend. Bijna uitsluitend door middel van dialogen schetst de auteur een complete wereld die zowel herkenbaar als onwerkelijk-, en lachwekkend zowel als beklemmend is.

Wat je er ook van mag vinden; het is in ieder geval een zeer democratische wereld. Waarin werkelijk alles en iedereen een stem heeft. En geen blad voor de mond neemt.

Eerst en vooral is het een wereld van mensen. Mensen die in al hun verscheidenheid opvallend eenstemmig zijn.

De hoofden gevuld met reclame, zinloos vermaak, seksuele driften, afgunst en geloof, improviseert men zich kwebbelend en stervend richting zingeving en begrip. Het leven is groot en lijkt de meesten te hebben overvallen. De algemene gemoedsstemming is licht onvlambaar. Ieder op zijn eigen wijze in de survival mode. En dat is niet onterecht.

Want dit mag dan wel een mensenwereld zijn, de wetten die er gelden lijken op die van de jungle.

Een jachtige schemerwereld van actualiteit, geweld en wonderen, ingekleurd met particuliere meningen die daar vaak geheel los van staan.

Het zal niet verbazen dat het aantal slachtoffers van deze verhalen hoog is. Zo'n 1,3 doden per pagina wordt ons verteld, wat neerkomt op ongeveer 104 doden in totaal. Dat is niet alleen een consequentie van de omstandigheden, maar ook een keuze van de schrijver. In het interview elders in dit boek spreekt hij zijn verwondering uit over het grote aantal publieke doden waarmee de film- en televisiekijker dagelijks geconfronteerd wordt. De verhalen zijn in die zin dus een spiegel van hun tijd. Maar er is ook een zakelijke overweging: "Mensen die overlijden verkopen," stelt hij nuchter.

Wanneer we over de actuele situatie een historisch sjabloon leggen wordt zichtbaar dat we naar een eigentijds vorm van mensoffers kijken. Offers die in vroeger tijden werden gebracht om de immer hongerige goden gunstig te stemmen. Zodat de dag geen nacht, en de oogsten overvloedig zouden zijn. De vraag aan welke godheid deze offers in de huidige constellatie worden gebracht, en wat bezworen of verhoord moet worden is er een die meer ruimte verdient dan dit nawoord kan huisvesten.

Voor nu echter is het voldoende om te weten dat de doden in dit boek daar dus niet voor de leuk of de sensatie sterven. Het zijn 'functionele doden'. Ze houden de wereld van deze verhalen draaiend.

WAS JEZUS EEN HANDIGE JONGEN?

Drie personages zweven boven het rumoer. Een eigentijdse goddelijke drie-eenheid: het alziende televisietoestel, het laconieke en in feiten geïnteresseerde Kopje Koffie en de Zoon van God. Jezus voor intimi. Wat ze bindt is dat op hen de dood geen grip lijkt te hebben.

Deze Jezus is er een die je niet vaak ziet. Raadselachtig onbeholpen en eigenzinnig hebben zijn manifestaties en wonderen in dit boek bij vlagen een dadaïstische allure. Deze Jezus vergist zich wel eens en zo kan het bijvoorbeeld gebeuren dat mensen in bloedworsten veranderen. Hij zorgt voor mooie dromen vol met geurige vissen en laat honden vliegen, maar net zo makkelijk laat hij een onhandelbare vrouw in al zijn wijsheid door een stadsbus overrijden. Omdat Jezus superintelligent is, zoals een van de slachtoffers stelt, heb je een vertaler nodig om te begrijpen wat hij bedoelt wanneer hij zegt dat hij tegelijkertijd de herder, een deur en een karbonade is. Hij doet mee aan talkshows, verricht zijn vaak wat onbeholpen wonderen voor het oog van een weliswaar idolaat maar niet kritiekloos publiek, en heeft met alle mensen een één-op-één contact. Zoon van God zijn klinkt op het eerste gezicht als een aantrekkelijke job, maar de wissel die het op je persoonlijke leven trekt is niet gering.

Je vader heeft het meeste werk al gedaan en daarmee eeuwige roem verworven. Jouw taak is om het nog een beetje in te kleuren met goocheltrucs en vage wijsheid. Je spreekt vaak namens hem, alsof je zijn meest geheime gedachten kent, terwijl hij in werkelijkheid het prototype 'afwezige vader' was. Komt bij dat je het vak in de praktijk moet leren. Een opleiding voor zoon van God is er niet, en zonder diploma sta je al snel bekend als beunhaas. Dat geeft spanningen. Nu zou Jezus zo'n diploma makkelijk in het leven kunnen toveren, naar dan is de lol er snel af. De afwezigheid van bewijs is immers de sine qua non van elk geloof.

Hoe je met dit alles als zoon van God omgaat verschilt van persoon tot persoon. Kenners van het oeuvre van de schrijver zullen in het doen en laten van de Jezus zoals die in deze verhalen op de voorgrond treedt, de onbevangen, 'alles-valt-te-fiksen' mentaliteit uit een van Houweling's vroegere werken 'Het handige jongensboek' herkennen.

Deze Jezus was ofwel mede-auteur van dat standaardwerk, of heeft het in zijn jonge jaren stukgelezen. In ieder geval vertoont hij alle trekken van een Handige Jongen. Zo een die nergens problemen en overal oplossingen ziet. En niet bij de pakken neer gaat zitten wanneer iets niet lukt of anders uitpakt dan verwacht.

Het moge duidelijk zijn, met deze verhalen wordt een uniek stemgeluid hoorbaar binnen de Nederlandse literatuur. Een stem die met woorden wonderen verricht. Een stem die het verdient geloofd te worden. En zo denkt Jezus er ook over.

OVER DE AUTEUR

Jos Houweling: 'Geboren achter een winkelhuis op nummer 110. Amsterdam. Om de hoek, een plein met beukenbomen. Aan het einde van de straat een kerk, andere einde mijn lagere school. De beuken zijn weg, de kerk en de school zijn afgebroken.'

'Interviewer: 'Voel je je een schrijver?'

JH: 'Meer een kunstenaar die boeken maakt. *700 Centenboek** (1975) over Amsterdam. *Handige jongensboek*. En, vanaf 2018, 10 fotocollage-boeken uitgegeven door Voetnoot in Antwerpen. Ieder boek een eigen thema, van afval tot voetbal, met er tussendoor seks, geweld en het prachtige *Zing / Sing*. Vanaf 2022 een serie beeld en tekst, met *De stem van Loes* over dementie. *A&J*, een samenwerkingsboek met Anne Verhoysen.

Interviewer: 'Tussen de eerste boeken in de jaren 70 en de laatste boeken zit een flink gat. Je hebt jaren niets gedaan. Wat heb je gedaan toen je niets deed?'

JH: 'Af en toe schreef ik een verhaal. Ik had een een-bladzijde tijdschrift met 11 abonnees. Docent op de Gerrit Rietveld Academie (1976 – 1998) en directeur Sandberg Instituut (1999 – 2010). Kunstombudsman op de radio. One Hour Art. Hoofdredacteur *De Verenigde Sandbergen*. Initiatiefnemer van de andere kunstbeurs, de Kunstvlaai en The One Minutes.

website — www.joshouweling.nl
instagram — borishouw

* De fotocollages van het *700 Centenboek* zijn opgenomen in de collectie van het Musée Centre Pompidou, Parijs en in 2019, in het museum geëxposeerd.

BIBLIOGRAFIE

- 1975 *700 Centenboek*, uitgave de gemeente Amsterdam
1975 *Het Handige Jongensboek*, uitgave Ger van Wulften
1978 *Kunstgenot extra speciaal*, uitgave Thomas Rap
1980 *Met het oog omhoog*, uitgave Knipscheer
1980–1988 *12 verschillende cadeauboekjes*, uitgave Pieter van den Busken
2006 *Eenenveertig brieven aan de jonge kunstenaar*, idee JH, uitgave Sandberg Instituut
2010 *Dit, dat en dat*, uitgave Gerrit Rietveld Academie
2013 *De bond voor het vloeken*, uitgave West
2018 *Bal & Voet*, uitgave Voetnoot
2018 *Afvalstilleven*, uitgave Voetnoot
2018 *Portretcatalogus*, uitgave Voetnoot
2019 *Amsterdam 744*, uitgave Voetnoot
2019 *Veranderingen / Changes*, uitgave Voetnoot
2019 *Televisie remakes*, uitgave Voetnoot
2019 *Kunstgenot / The joy of art*, uitgave Voetnoot
2020 *Nieuwe vrienden / New friends*, uitgave Voetnoot
2020 *Zing / Sing*, uitgave Voetnoot
2021 *Hoe verder? / What now?* uitgave Voetnoot
2021 *Hoe verder? / What now? #2*, gekuiste versie, uitgave Voetnoot
2021 *One + 1 = 4*, uitgave Silent Woods
2022 *Niet combineren met vis*, uitgave Voetnoot
2022 *De stem van Loes*, uitgave Voetnoot
2022 *A&J*, uitgave in eigen beheer
2023 *365 pamfletten tegen Poetin*, uitgave Voetnoot
2023 *Zo denkt Jezus er ook over*, uitgave Silent Woods
2023 *A&J, A&J*, uitgave in eigen beheer
2023 *Niet onze schuld*, uitgave Voetnoot

TENTOONSTELLINGEN

—selectie

- 2014 Les Rencontres Arles Photography, Frankrijk
2015 Oeuvreprijs-tentoonstelling, Arti et Amicitiae, Amsterdam
2018 Galerie Baudelaire, Antwerpen
2019 Centre Pompidou, Parijs

Teksten Jos Houweling / Dick Tuinder
Redactie Dick Tuinder, Peter Mertens
Vormgeving Katja van Stiphout
Print Bookadew, Roermond
Portret van Jos Houweling door Anne Verhoijzen

Dank aan de mensen die hebben meegewerkt aan de realisatie van 'Zo denkt Jezus er ook over.' In volgorde van opkomst: Rob Jongbloed, Elvis Somers, Dick Tuinder, Peter Mertens, Katja van Stiphout, Anne Verhoijzen. En Jezus natuurlijk en de man die voor Kop koffie speelt.

ISBN 9789080827332
Uitgeverhuis Silent Woods, Amsterdam
Eerste druk, 2023

Dit boek bevat alles wat de lezer van vandaag van een boek mag verwachten: moord en doodslag*, slappe seks, hedendaags absurdisme, fel realistische karakterschetsen en wonderen waar je U tegen zegt. Wonderen die bovendien door niemand minder dan Jezus zelf worden verricht!

Ook zo benieuwd wat Jezus nu weer zal verzinnen?

Dan is dit het boek voor u!

Ideaal om hardop te lezen in de trein. Ideaal om te lezen als je aan het eten bent. Gewoon ideaal. Dit boek is solidair met iedereen die dit boek koopt en het voorkomt ziektes.

*Maar liefst 1,3 doden per verhaal.

Portret van Jos Houweling door Anne Verhoijzen
Uitgeverhuis Silent Woods, Amsterdam
© Jos Houweling, 2023